

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovei 10. februarja 1884.

Št. 3.

Slava Slovincem!

III.

Do tretjega, pravimo, rado gre. Tako moram tudi jes tretjokrat klicati: Slava Slovincem!

Povedal sem vam, kako da so na Dunaji, v mestu, kjer presvitli cesar in njegova najviša vlada stanuje, v velikej dvorani, kjer je bila zbrana najviša gospoda, duhovna in svetovna, v pričo več kot 3000 poslušalcev našo družbo sv. Mohora slavno omenjali, jo na oltar postavljali in drugim narodom priporočali v posnemo. To sem vam povedal in prvokrat zaklical: Slava Slovincem!

Povedal sem vam, da je nemški časopis: „Unsere Zeit“, ki ga prvi nemški knjigar Brockhaus v Lipici na svitlo daje, prinesel obširen članek o nas Slovincih. Popisal je, kako da smo že od devetega stoletja trpeli in zdihovali pod tujimi narodi, pohvalil je našo vernost in pobožnost, naše narodne šege in navade, naš jezik, naše delovanje in napredovanje. To sem vam povedal in drugič zaklical: Slava Slovincem!

V 13. številki 1. 1884, dne 16. januarja, je „Slov. Narod“ v Ljubljani prinesel nek sestavek, gledé na ktereга spet ves vesel zakličem tretjokrat: Slava Slovincem!

„Slovenski Narod“ piše:

„The Times“ o Slovincih.

Mr. Mackenzie Wallace, znani angleški pisatelj, ki je od 1. 1871—78 živel v Rusiji ter je o tej velikej državi izdal obširno knjigo, ki je do zdaj doživela že več natisov ter je preložena tudi na nemški, švedski, holandski in madjarski jezik, — zdaj pa kot dopisnik največjega angleškega lista že nekoliko let biva v Carigradu, porabil je letos svoje zimske počitnice v to, da je šel potovat in opazovat po južnih slovanskih deželah.

Meseca decembra se je blizu 14 dni mudil v Ljubljani, obiskal je našo Gorenjsko stran, občeval z mnogimi slovenskimi profesorji in slovenskimi politikami in nedavno je v londonskih novinah „Times“ pod naslovom „Among the Southern Slavs“ — „Mej južnimi Slovani“, priobčil dva obširna feuilletona o Slovincih. Feuilletona sta tako obširna, da bi napolnila kake tri cele liste „Slovenskega Naroda.“

V prvem feuilletonu opisuje Wallace, oprt na Miklošičeve in Krekove znanstvene rezultate, v kakej zvezi so Slovinci z ostalimi slovanskimi rodovi, koliko jih, kod prebivajo in kakšne so njih razmere proti Italijanom, Nemcem, Madjarom in njih slovanskim bratom. Ko je tako opisal Slovence v na-

rodopisnem in zemljepisnem oziru, začne objektivno razmotrivati njih zgodovino od Karla Velikega do denašnjih časov ter pripoveduje, koliko so Slovinci prebili od Nemcev, ki so našemu narodu hoteli vzeti tudi jezik, kakor so mu vzeli zgodovino.

V drugem feuilletonu opisuje Slovence v književnem in v političnem oziru. Hvali njih omiko, delavnost, vztrajnost. Opisuje našo književnost, ter slika naš politični položaj. Vse zahteve narodne stranke, da se namreč izvede v šoli in uradu popolna ravnopravnost, Wallace odločno odobrava ter tudi sicer pripoveduje, kako se je Slovincem boriti za narodni obstanek. Posebno hvali slovenske politične voditelje, koliko so dobrega storili, da bi kmetu in priprostemu narodu zboljšali njegovo materialno stanje.

Naš priprosti narod po kmetih mu je posebno simpatičen. A tudi ne zamolči, s kakim orožjem nemštvo napada našo narodnost.

Oba članka sta pisana stvarno, Slovincem prijazno in vsaka vrsta nam kaže fino opazujočega, temeljito omikanega in objektivno sodečega moža. A našim političnim sovražnikom že kri vrè, ako tujec Anglež o Slovincih in njih političnem programu in narodnem delu pravično sodi. Zato je pisal nedavno neki nemški list: „Weit ist es mit den „Times“ gekommen, dass jetzt schon die Slovenenführer in denselben ihre Stimme erheben können!“

Slovinci!

Skorej bo odklenkalo Slovence, — v petdesetih letih bo cela Koroška — nemška, — tako žlobudrajo in pisarijo nemškoliberalski preroki. Ti gospodje pa so ali slepi in zabiti, da ne vidijo, kaj se okoli njih po svetu godi, ali pa so tako zagriženi in hudobni, da nas hočejo vedno imeti pod nogami. Nismo konca vzeli v žalostnih časih, ko nismo še imeli nam prijaznih in pravičnih postav, — ko nismo še imeli slovenskih šol, knjig, časnikov, učenjakov in poslancev, — nismo še imeli časnikov in knjig, v katerih bi tuji narodi o nas Slovincih častno in hvalno pisali, — nismo še imeli zbuženega, živega in ponosnega ljudstva, — nismo konca vzeli v teh žalostnih časih: tristo medvedov, saj ne teče Drava v breg! kako bi zdaj poginili in umrli, zdaj ko imamo enakopravno Avstrijo, milijone slovenskih knjig in časnikov skorej še preveč, dosti slavni učenjakov in vnetih poslancev, zdaj ko nas vsi tuji narodi pri zborih, po knjigah in časnikih slavno omenjajo in zagovarjajo, zdaj ko se je celi naš narod probudil in zavedal, — ko tako rad slovenske bukve in časnike prebira, tako lepo se omikuje in napreduje, se po postavnem potu

tako živo poteguje za svoje pravice! Tak narod ne more umreti!

Naj torej nam nemškoliberalni preroki pojejo mrtvaško pesen, — mi Slovenci pa pojemo srčno in veselo:

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke;
Grom in pekló prazne vaše proti nam so vsteke!“

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Zadnji „veseli večer“) celovške čitalnice je bil res vesel. Lepo doneči četerospevi so razveseljevali mnogobrojne slušatelje, posebno pa je globoko v srce segal samospjev „strunam“. Razlaganje o narodnih slovenskih pravljicah in pesnih iz Koroške, ktere se še turških vojsk spominjajo, je bilo kaj zanimivo. Gospod, ki je o tem razlagal, je obljubil, da hoče spis o tem razlaganji „Miru“ izročiti, da se natisne, kar bo gotovo vsakega rodoljuba zanimalo. Z veseljem se je videlo, da zmiraj več unajnih udov te veselice obiskuje, in mislim, da jim ni bilo žal, da so prišli.

Iz Celovca. (Obrtniški nadzorniki.) Po novi obrtniškej postavi smo dobili obrtniške okraje in obrtniške nadzornike ali inšpektorje. Kar nas je slovenskih Korošcev ne moremo biti veseli na nobeno stran. Dozdaj so našo Koroško vedno pridruževali ali Štajerskej ali Kranjskej; pri snovanji obrtniških okrajev pa so nas Korošce pritisnili Tirolju in Vorarlbergu. Zakaj neki se je to prearedilo? Tudi novoimenovanega nadzornika mi Slovenci ne moremo biti veseli. Imenovan je gosp. Jožef žl. Rosthorn. Ta gospod bo imel z delavci opraviti, z delavci, sosebno po fužinah. Veliko fužin pa je na slovenskej zemlji in tudi po nemških fužinah služi veliko slovenskih delavcev. Gosp. žlahtni Rosthorn pa javeljne zna slovenski; kako hoče s slovenskimi delavci govoriti in obćevati? Gotovo spet po tistih tolmačih. Obžalujemo, da gosp. minister baron Pino ni našel takega nadzornika, ki tudi slovenski zna. Pa kaj se bomo čudili in mi Korošci tožili, saj so še Slovenci na Štajerskem, na Kranjskem, na Goriškem in Primorskem dobili Nemca za obrtniškega nadzornika. Ime mu je dr. Val. Pogačnik, ki je rojen Nemškokorošec, je bil nekda j. k. komisar pri okrajni glavariji v Belaku. —

Iz Celovca. (Nekaj o razstavi.) Bral sem v poslednjem „Miru“ iz Borovelj dopis, v katerem se čč. gg. Poschinger in Wernig zavoljo razpostavljenih izdelkov hvalno omenjata. Tudi mene Borovljanca je mikalo in gnalo, da sam grem gledat razstavo. Rad bi se sam prepričal, kaj se v slovenskem kraju lepega izdeluje in kako moji slovenski rojaki napredujejo. Podam se v velikansko poslopje „Rudolfinum“. Najprej moram pohvaliti, da so neke nage podobe, ki so se semtertje vidile in marsiktero krščansko srce žalile, nekam na stran spravile. S tim je čast. vodstvo pravo zadelo in marsikom vstreglo, gotovo pa tudi museju koristilo. Kar sem videl v prostornih sobanah „Rudolfinuma“, prepričalo me je, da naši obrtniki res prelepe reči izdelujejo. Vse sem ogledoval, vse se mi je jako dopadalo, pa najbolj dobro in tenjko sem pa ogledoval izdeljke naših Borovskih razstav-

ljavcev. V drugej sobani zagledam puške, ki so iz gor omenjenih fabrik gg. Poschingerja in Wernigga. Ogledoval sem z veseljem te prelepo izdelane in umetno gravirane puške, ker taka reč veselje stori domačinu, videč kako se na slovenskem napreduje Grem ves zadovoljen naprej v tretjjo sobano, pa tudi tam najdem več reči razpostavljenih od našega marljivega gosp. Fr. Ozbičja, podobarja iz Celovca. Vidijo se njegova dela, kot doprsne podobe cesarja in cesarice v pravi velikosti na marmornih postamentih in na mizi mnogo družih podob, posebno velikonočni Zveličar Aleluja lepo z lesa zrezan in barvan, se mi je dopadel, kateri je za velikonočno pranganje in čas. Pri tej priliki ne smem nekaj zamolčati. Čudil sem se, da izdelkov pobožnega duha in za cerkvene potrebe skoraj videti ni. Znano je, da katoliška cerkev umnosti vsake sorte podpira in pospešuje. — Le tako naprej in ne ustrašite se tudi zanaprej razstavljati očitno izdelke slovenskih rok, da naši nasprotniki vidijo: Slovan gre na dan.

Iz Celovca. (Branite se — pa pošteno!) V prvej številki tekočega leta je „Mir“ na strani 6 pisal to-le: „V Košentavri še vedno čakajo na tablo, katero je gosp. župan Mulej obljubil staviti trem sosedom, ki „Mir“ prebirajo. Menda še ni našel pravega napisa, sosedu mu bojo pomagali“. Te „Mirove“ besede so nekoga tako hudo zgrabile, da je napisal ali prav za prav napisati dal obširen sostavek za nemškoliberalni časnik „Freie Stimmen“. Gospod! da prijatelja branite, tega Vam nihče ne zameri; pa to smemo pričakovati, da se branite kakor se za poštene može spodobi. Vi pravite: „Es ist das bekannte Steckenpferd „Gemeinderechnung“, auf welchem „Mir“ wieder herumreitet; er nimmt die jetzige Gemeindevertretung resp. den Bürgermeister Herrn Paul Ratz in Kirschentheur diesbezüglich stark her und sucht diesen zu verdächtigen. Alles was „Mir“ in dieser Beziehung vorbringt, ist aber vom Anfang bis zum Ende erlogen.“ Ali Vas, gospod dopisavec! luna trka, da se branite zavoljo občinske rajtenge, ktere „Mir“ z nobeno besedo v misel ni vzel? „Mir“ piše o nekej „tabli“, Vi pa pišete „o občinskej rajtengi“! To se ja pravi celo reč iz trte zviti. O „tabli“ pišite, katero je gosp. župan po domače Mulej trem sosedom obljubil postaviti. Vse uno je: prazno slamo mlatiti, in ljudi žaliti.

Ta odgovor velja dopisavcu iz Podgore; s časnikom „Freie Stimmen“ se nočem pečati.

Iz Brda pri Zili. (Poslano.) Kar je „Mir“ v št. 24 lansk. leta o našem cerkvenem petji razglasil, je pisal mož besede in vesti, ne pa neki lažnjiv človek.

Odgovor v št. 2 t. l. na taisto naznanilo pravi: „Najprej hvali, da Grafenaverjev sin prav lepo orgla in tudi s petjem smo precej zadovoljni.“ — potem pa ravno po tej Grafenaverjev družini maha; kaj je to? To se pravi sam sebi na laž postavljati“

V št. 24 se iz Brda ob Zili vendar le tako piše: „Pri nas, kjer sin cerkovnika Grafenaver-ja prav lepo orgla, smo tudi s petjem precej zadovoljni. Včasih pride nekdo drugi na pevališče itd.“

Namenjeni „nekdo drugi“ so iz družine Jožefa Grafenaver-ja, orglarskega mojstra v Mostah, sin cerkovnika pa je iz družine Janeza Grafenaver-ja,

bivšega posestnika na Brdu. Kdo maha torej „ravno po tej Grafenaverjeji družini“!?

Da so „nekdo drugi“ marsikrat plesavsko viže za med- in poigre orglali in take samospeve predstavljali, da so se ljudje muzali in celo mrmrali, — to lahko potrdim, ker sem tega sam večkrat priča bil. Tudi sem jaz muzikalen in zategadelj zmožen, v tej zadevi prav razsojevati.

Dalje je resnica, da so čast. gosp. župnik cerkovnikovemu sinu sami rekli: „Poskočnic („Tanzeln“) ne pripustim več v cerkvi, kar imaš Francu (iz družine Jožefa Grafenaver-ja v Mostah) povedati!“

Živa resnica je tudi to, da imamo dovolj muzikalij v cerkvenem duhu zloženih. Kar „Mir“ dalje pravi o volji duhovnih oblastnij in visokega naučnega ministerstva, mi je dobro razumljivo; vendar naj priloženo spričevalo čast. gosp. župnika več o tej reči pove.

Brdo 31. pros. 1884. Nik. Lex, nadučitelj. Spričalo,

s kojim podpisani potrdi, da je naš občespoštovani nadučitelj, gosp. Nik. Lex blizo enega leta brez plačila šolarje neutrudljivo podučeval v cerkvenem petji, z njimi pel ob nedeljah, praznikih in tudi delavnikih, in da ga je samo nekoga sirova in nespodobna obnaša prisilila, to hvale in zahvale vredno delo zopet popustiti.

Brdo 30. jan. 1884. J. Lakonik fajm.

Iz Kotmarevesi. (Kmetijska podružnica; — občinski računi; — jutrna zarja.) Hvalevredno je, da se je k shodu naše kmetijske podružnice precej ljudi zbralo. Načelnik, gosp. Kušaj iz Vetrinj, je sejo odprl in govoril tako nemško, kakor bi bil med Nemci v nemškem Berlinu. Ta gospod je rojen Slovenec, je tudi dobro slovenski govoril, odkar pa je v Vetrinjah potegnila nemškoliberalna burja, vzelo je temu gospodu slovenski glas. Škoda! Namesto njega nam je gosp. Kiršner, po domače Lajčehar, lepo po slovenski povedal. Vsi smo bili tega veseli. — Seje našega občinskega odbora so jako redke. Celo minulo leto je bila menda le ena sama, ta pa je bila precej viharna. Šlo je za račun l. 1882. Nekteri nemškoliberalci so bili skorej ostrejši kakor naša dva odbornika. Za pregledovalca sta bila dva, eden izmed liberalcev, drugi pa izmed našincev. — Zarja, ki nam Slovincem obljublja boljših dni, je to, da posebno naši mlajši posestniki si „Mir“ naročajo, ga radi prebirajo in se čutijo pa tudi se kažejo Slovence. — Kar pa zdaj pride, to Vam pišem le kakor veliko skrivnost. Naši nemškoliberalci, ki svojo modrost iz judovsko-liberalnih časnikov z veliko žlico zajemajo, tudi ti „Mir“ radi prebirajo, plačujejo ga seveda ne, pa škortajo pri drugih. Komaj ga pošta k Iljnu prinese, že pokukajo noter. Kar nas pa prav veseli; morebiti da se tudi v njihovih sreih vname tleča iskrica ljubezni do tistega jezika, kterega so jih ljuba mamica učili: saj kri ni voda! — Še na drugo stran vshaja nam lepa zarja. Kakor povsod se je tudi pri nas vgnjezdila žganjarija in ta kuga hudo razsaja. Vse, kar je pametnega, vse je veselo, da je žandarmerija črno vojsko napovedala žganju. Prav tako; naj se zvesto drži zaukaza, kterega je izdal gosp. baron Schmid, c. k. deželni predsednik. Naj se ne dopušča, da bi se žganje prodajalo in točilo proti postavi. Kjkoli

kaj nepostavnega zasledi, zdajci je kazen pri roci. Prav in hvalevredno tako; dobro pa tudi za državno kaso! —

Iz Sveč v Rožnej dolini. (Stara podoba; — stavbe pri Dravi; — ogenj.) Nek Svečan, ki je dolga leta na Laško voziral, je večkrat pripovedoval od neke podobe, ki jo je na nekeji hiši na Laškem namalano videl. Namalana je bila krava, katero je en kmet pri rogih naprej vlekel, drugi kmet jo pa pri repu nazaj držal, molzel pa jo je nek gospod, ki je bil dohtarju podoben. Pod to podobo pa je bilo napisano: Boljša je kratka sprava, ko dolga pravda. Tega sem se spolnil, ko sem slišal praviti o dolgej in dragej pravdi, ki sta jo napela dva soseda. — Iz Žavnikove rebri so kamenje vozili k Dravi, da bojo brambe naredili. Vse se čudi, da so z vožnjo prenehali; zdaj je dober saninec, poznej bode vsa druga. Dozdeva se vsem, da bode še kamenja premalo in da mislijo menda brambe staviti tako, da bode javeljne spet kaj pomagalo. Kar so naredili pred vlaskim, to je bilo vse zastoj, ja še clo v škodo; zdaj je kamenje in koli že blizo unkraj Drave in Dravo na to stran tiščijo, da še bolj reže in jemlje. Bog daj, da se ne zgodi, česar se vsi bojimo! — Po deželi je še stara, lepa navada, da so poroke v pondeljek po sv. meši. Nedeljo sladkega imena Jezusovega so v Biljčevsu to staro navado ovrgli in to nedeljo napravili poroko. Po noči pa navstane ogenj v dimniku in le z vso silo so svatje zabranili, da ni vse pogorelo.

Iz Borovelj. (Novi notar.) Dobili smo novega gosp. notarja. Po navadi je naznanil vsem uradnijam in sodnijam, da je svojo službo nastopil. Temu naznanilu je pritisnjen tudi njegov pečat in na njem stoji zraven nemškega tudi slovenski napis: „Dr. Anton Reidinger, c. k. notar v Borovljah“. To vsakega Slovenca srčno veseli pa tudi vsem dolžnost naklada, naj ga podpirajo na vso moč. On je slovenščine zmožen, rodoljub, spoštuje naš jezik, tako vsaj priča njegov pečat. Nič ne dene, da je morebiti rojen Nemeč, da nam je le pravičen. Tirjajte od njega, da vam kupna in ženitbina pisma nareja v slovenskem jeziku. Pokazalo se bode, ali se brani slovenskih denarjev, kakor nek glasovit c. k. notar v Ptuj.

Iz Borovelj. (Polževa pošta; mogočen tajnik; — vse se vrača!) Na c. k. pošti v Borovljah se dela po besedah: Naglost je huda reč. Nekdo je 23. decembra 1883 na Vratah novo-pečen šartelj oddal za nekoga v Borovljah; 19. januarja 1884 je prišel na svoje mesto; menda je na nekeji pošti v nekem kotiču počival. Seveda se je tako naspal, da je bil trd ko kamen; nesel se je na pošto nazaj. Od Vrat do Borovljan skorej cel mesec. To je vendar po polževu. Kaj k temu gosp. Telsler v Celovci poreče? — Nek puškar je bil obsojen, da 2 gold. kazni plača zavoljo šolskih zamud. Dva goldinarja sta pa v teh trdih časih lepa reč, zatorej te dnarne kazni ni plačal in je rajši hotel svojo kazen kako noč obsedeti. Ali bi bilo prav, ako pri nekem izplačevanju mu gosp. občinski tajnik ta dva goldinarja odbije in zarubi. Ali ima tajnik res tako pravico in oblast? — Kar je „Mir“ že omenil, da, kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade, se je spolnilo. Tisti gospod, ki se je najbolj veselil, da je Medborovniški občinski odbor g. Mih. Sablačanu natvezal tiskarsko pravdo,

ravno ta gospod je bil zavoljo tega, da je nekega soseda razžalil na časti, na pet dni obsojen v zapor: Vse se vrača! —

Izpod Jezerskega vrha. (Nov učitelj in žandar pri Jezeru. Vreme.) Morebiti ne bo odveč, ako „Miru“ sporočam, da so to zimo k Jezeru dobili novega mladega učitelja, gosp. Rataja, rodom Štajerca, ki so ga zelo veselili. (Ako je ta gospod tisti Rataj, ki je bil popred v Kazazah, čestitamo vrlim Jezerčanom, da so dobili takega učenika. V Kazazah niso ga mogli prehvaliti in ga ne morejo pozabiti. Vred.) Tudi Vam naznanjam, da imajo Jezerjani že od lanske spomladi posebnega žandarja, ki je že drugi; prvi namreč je stopil v službo kot sodnijski sluga v št. Lenartu v Labodski dolini. Spada pa ta izpostavljeni žandar k kapeljski straži. Čuti je, da je ta nova straža povsem k občinskemu pridu. Je namreč menj vlačugarjev in beračev, posebno iz Kranjskega, od koder so k velikim praznikom kar trumama vlekli. In ciganov, te sitne, razvajene in razposajene druhali, že dolgo ni videti, za kar smo res hvaležni! — Vreme je še vedno lepo pa tudi mrzlo, da vse škriplje. Pred sv. Pavlom je kazal barometer nizko in tudi nebo je bilo oblačno, pa mahoma je sever premagal. Govori se, da bi dobro bilo, ko bi nekaj snega padlo, da bi se led malo zakril. Na solnec je pa po dnevu že precej toplo.

Iz Trušenske okolice. (Nesreča.) Že lansko leto je Francu Tavpe-ju, po domače Rajnekar-ju, pogorel skedenj in 800 centov sena. K sreči so tisti čas rešili vsaj živino. Zdaj mu je pa še 25. p. m. hlev pogorel. Ko so se ljudje zbudili, je bilo že vse v strahovitem ognju, hlapci, ki so v hlevu spali, so si komaj življenje rešili, ali lepo število uboge živine je v strahovitem plamenu konec vzelo. Zgorelo je 8 krav, 3 pare volov, 12 glav mlajše živine, 4 konji, 32 ovec in svinja z 10 prešički. Siromak nima več kakor samo enega konja, pa še ta je ves opešan. Škode je pri samej živini čez 4000 gld. Lahko bi se še kaj rešilo, ker je neki kmet hitro, ko je ogenj ugledal, tekel na Mostič po požarno stražo; ali kaj pomaga brizgalnica, če je zamrznjena. Bolj strogo bi se moglo na to gledati, da so cevi v redu; kaj pomaga brizgalnica, če se v največji sili rabiti ne more. Kako je ogenj nastal, nihče ne ve. Kmetje! zavarujmo si žito, kermo in tudi živino, ker nesreča nikoli ne miruje. Se vležeš zvečer še bogat, zjutraj si pa berač!

Iz Guštanja. (Cerkveno petje; nemški šulverajn.) Že dolga leta sem v Guštanjski fari pa ni še bilo tako lepega petja v cerkvi, kakor zdaj. Leta 1880 je prišel iz fare sv. Petra pod Velikovecem nek prav pošten človek k nam. Ta je iz cerkve odpravil tiste marše in poskočnice, ktere se podajo za plesišče, ne pa za cerkev. Da bi le tudi po drugih cerkvah tako petje imeli! Pesmarica „Cecilija“ je res dokaj dobro došla: človek zdaj prav rad in vesel hodi v cerkev in svoje misli in želje povzdiguje proti nebesom. — Tudi pri nas je tisti gospod Henker, kteremu je „Mir“ klical: Hodi srečno, napravil nemški šulverajn. Mi kmetje malo maramo za-nj in nas je veselilo, da naš prvi učitelj nič ne mara za ta nemški šulverajn. Mi smo Slovenci in veselili nas, da so nam predstavili gosp. podučitelja, ki si je največ prizadeval, da se

napravi šulverajn. Naj le v Prevaljah nemščino širi, če mu bode mogoče. Pa tudi odtod pridejo glasi, da je občinski odbor prošnjo vložil zoper čisto nemško šolo.

Iz Kranjske-Stajerske meje. (Slovan gre na dan!) Mi mejaši gledamo na vas koroške Slovence. Srčno nas veseli, ako slišimo ali beremo, da se vi, naši bratje! zbudjate in zavedate. Pri nas je, kar je pravih Slovencev, že vse živo, in krepko stopamo na dan. Seveda po trgih in nekterih občinah tudi nasprotnikov ne manjka; pa teh je le peščica in bojo se sčasom zgubili, kakor lanski sneg. Imamo že dosti gg. županov in tajnikov, ki si samo slovensko dopisujejo. Tudi oblastnijam pošiljamo slovenske vloge, in te se nam tudi slovensko rešujejo brez vse ovare, kar nas posebno veseli. Gg. učeniški so večinoma vsi naši in podučujejo slovenski tako, da tudi nemškega jezika ne zanemarjajo. Otroci zdaj kaj radi v šolo hodijo, radi tudi doma slovenske bukve prebirajo in tako ne samo sebi temuč tudi nam staršem veliko veselja napravljajo, sebe in nas podučujejo in omikujejo. Delajte tudi vi Korošci tako, prosite in tiščite za slovenske šole in bote se prepričali, kolika sreča da je prava, dobra šola! —

Iz nemško-slovenske meje. (Šola in žganjarija.) Naš c. k. deželni predsednik je razposlal na vse okrajne glavarije občno pohvaljeni ukaz, naj bi se vse občine prizadevale na vso moč, da se žganjepitju kolikor mogoče v okom pride. Pa čudne reči se godijo po svetu! „Celovčanka“ pripoveduje to-le: V Radetinjah, tri ure od Milstata v Špitalske glavariji, podučuje nek gospod, ki ni le nadučitelj, ampak tudi c. k. šol. okrajni nadzornik ali inšpektor ljudskih šol. Glejte: ta nadučitelj in okrajni šolski nadzornik napravil si je v šolskem poslopju branjarijo in žganjarijo, kjer je žganje točil skozi več let. Kaj pravite k temu? Šola in žganjarija pod eno streho! Kaj takega se ne najde v devetih deželi.

Pa kaj se zgodi! Naš č. k. gosp. deželni predsednik baron Schmid je tukaj pomagal. Da Koroško deželo bolj spozna, potoval je po raznih krajih. Prišel je tudi v Radetinje in se sam prepričal, kaj se v tamošnji šoli godi. Kaj pa potem? Gosp. nadučitelj je moral žganjarijo odpraviti in zraven je bil od šolskega nadzorništva odstavljen. Imenovan je drug okrajni šolski nadzornik.

Po pravici moramo popraševati, kako je to mogoče, da šolske oblasti takih nepostavnih in nespodobnih reči delj časa niso zvedele? Slišal sem praviti — sam „Freie Stimmen“ ne berem — da ta nemškoliberalni časnik tega nadučitelja in nadzornika omiljuje in zagovarja, pa še clo s tim tolaži, da bode sedanji vladi skorej odklenkalo in da pridejo nemško-liberalci spet na konja, — potem pa bode spet druga pela; noben liberalen nadzornik ne bode ostal pozabljen. Ali je to tista v zvezde kovana nemškoliberalna kultura? —

Iz Spodnjega Stajerskega. († Preč. gosp. korar Anton Žuža, starosta duhovnikov lavantinske škofije.) Smrt nikdar ne počiva. Kakor kosec na zelenem travniku kosi, travo poreže in rožice požanje, tako tudi ona brez razločka stare in mlade pobera. Stare poseka in mlade pokosi, kakor jej roka Vsemogočnega veli.

Če je tudi dolgo prečastitemu gospodu Antonu Žuža, vitezu Franc-Jozefovega reda, korarju,

kn. šk. konzist. svetovalcu, častnemu občanu žavskega in laškega trga, dekanu in nadžupniku na Laškem itd. prizanašala, spregledala jih vendar ni, pokosila jih je 18. p. m. v 85. letu svoje starosti, in sicer po kratki boleznii.

Prilicno se mi zdi nekoliko o življenji, smrti in pogrebu tega blagega moža, izglednega duhovnika in iskrenega rodoljuba javno naznaniti.

Prečast. gosp. Anton Žuža, so se 8. januarja l. 1800 v Žavcu rodili in so bili sin daleč znanih in jako spoštovanih staršev. Po dovršeni domači šoli v Žavcu, vstopili so leta 1811 v prvo latinsko šolo v Celji in sicer ravno taisto leto, ko se je gimnazija v Celji pričela, bili so torej najstarejši celjski dijak. Po izvrstnim vspehom dovršeni gimnaziji v Celji, filozofiji v Gradcu in bogoslovju v Celovcu bili so 24. sept. 1822 od tadajšnjega lavantinskega knezoškofa grofa Firmijana v Št. Andražu na Koroškem za mašnika posvečeni. Služili pa so na sledečih farah: V Konjicah za II. kaplana od 30. okt. 1823 do 25. okt. 1825; v Ločah za kaplana od 26. okt. 1826 do 12. jan. 1830; ondi za provizorja od 13. jan. 1830 do 9. jun. tistega leta. Potem v Studenicah za provizorja od 10. junija do 10. sept. 1830; od 11. sept. 1830 do 22. apr. 1839 so bili župnik v Studenicah; od 23. aprila do 9. dec. 1846 so bili mestni župnik in dekan v Slov. Bistrici, in od 10. dec. 1846 do 18. jan. 1884 nadžupnik in dekan na Laškem. Bili so toraj rajni preč. gospod 62 let Gospodu služili; 54 let so bili dejanski župnik; 45 let dejanski dekan, in torej ne le samo starosta duhovnikov lavant. škofije sploh, ampak tudi starosta župnikov in dekanov lavant. škofije, ter najstarejši še služeči duhovnik na Štajerskem in na Koroškem.

Res je, da so rajni marsiktero pripoznanje prejeli, ali kdor je njihovo neumorno delavnost poznal, reči bo moral, da je skoraj premalo bilo. — Ali saj Bog nikomu ničesar dolžen ne ostane. — Še pretekli advent so dan za dnevom v mrzli cerkvi skoraj celo dopoldne spovedovali, vsled česar so se prehladili, in to prehlajenje jih je pa tudi ob novem letu v posteljo in — 18. jan. previdenega s sv. zakramenti za umrjoče, po kratkem smrtnem boji, — na mrtvaški oder spravilo, starega 84 let in 10 dni. Tako so torej preč. gosp. Ant. Žuža, dolgoletni in zvesti delavec v vinogradu Gospodovem, svojo blago dušo izdihnili.

Koliko čast in ljubezen so rajni gospod po svetu uživali, pričal je njih sijajni pogreb v nedeljo 20. jan. praznik sladkega imena Jezusovega, kakoršnega je Laški trg še težko videl. Ob 3 popoldne vzdignejo rakev v farovžu, ter jo prenesejo v nadžupnijsko cerkev sv. Martina. Spored so vodili preč. gosp. Jurij Matjašič, zlatomešnik in stolni dekan mariborski; nagrobni govor so imeli preč. gosp. korar Franc Kosar. Vsadili so blagemu pokojniku 3 rožice na grob, ktere naj laški farani varno čuvajo: prva pobožno rodoljubje (na levi), druga državljanska zvestoba (na desni) in v sredi med obema naj cveté tretja gorečnost do sv. vere. Želeti bi bilo, da se prelepi in mojstersko dovršeni govor popolnoma objavi.

Po mrtvaškem opravilu v cerkvi vzdignejo mrtvo truplo in velikanski sprevod se vrsti. Vse v lepem redu, kakor je bilo že poprej odločeno. Rakvi je sledila obilna in odlična rodbina. 46 du-

hovnikov in okoli 3000 ljudi, med njimi dosta odličnih narodnjakov in drugih dostojanstvenikov iz Ljubljane, Maribora, Celja itd., je preblagemu rajncemu poslednjo čast skazalo. 37 krasnih vencev je rakev dičilo, in med njimi se je venec celjskih dijakov, ki je bil večidel iz samih nepozabljivih potočnic sestavljen in kateri je na trobojnici napisal imel: „svojemu nepozabljivemu očetu in dobrotniku celjski narodni dijaki“ skoraj najbolj odlikoval.

Tako smo pokopali truplo rajnega prečastitega gosp. kanonika Antona Žuža; nam vsem pa, ki smo rajnega možki značaj in plemenito srce poznali, ostane v vednem spominu — naj v miru počiva!

Iz Ljubljane. (Občno žalovanje) se je videlo ne le v Ljubljani, ampak v celi ljubljanski škofiji, ker je svojega prečastitljivega nadpastirja zgubila. Preč. in milostlj. dr. Janez Zlatoust Pogačar so 25. p. m. mirno v Gospodu zaspali. Rodili so se v Vrbi na Gorenjskem l. 1811; prvo šolo so obiskovali v blejskem Gradu, srednje in višje pa v Ljubljani. Za mašnika so bili posvečeni l. 1834. Leta 1837 so postali doktor bogoslovja, in l. 1838 so bili imenovani za profesorja dogmatike, l. 1851 za kanonika, l. 1864 za stolnega dekana in l. 1870 za stolnega prašta. Po odpovedi lani umrlega knezoškofa dr. Jerneja Vidmarja so bili imenovani l. 1875 za škofa ljubljanskega. Prvo cesarjevo odlikovanje dobili so l. 1877, drugo v ravno minulem letu. Že l. 1848, ko so bili vodja novoustavljenega Alojzijevišča, so začeli naenkrat 4 cerkvene liste izdajati, izmed katerih še sedaj „Zgod. Danica“ izhaja. — Dasiravno ni bilo vreme ugodno, je ljudstvo od vseh krajev vrelo k pogrebu, ki se je 28. p. m. dopoldnje z jako veliko slavnostjo vršil. — Infuliranih višjih duhovnov je bilo šest, in sicer trije prošti: preč. gg. dr. Jare, Zupan in Urh; dva škofa premil. gg. dr. Stepisehnegg iz Maribora in dr. Glavina iz Trsta in ilirski metropolit goriški nadškof premil. g. dr. Zorn s svojim spremstvom, ki so šli ravno pred rakvijo. Nosili so rajnega knezoškofa čč. gg. župniki. Pokopali so jih v stolnej cerkvi ljubljanski. V miru božjem naj počivajo! Naj se še omenja, da so umrli knezoškof ravno na svojega godu dan na parah ležali in da so v teku enega leta v Gospodu zaspali trije sloveči Kranjci, Gorenjci, škofje, in to: Goriški nadškof Andrej iz Radolice u. 17. marca, prejšnji ljubljanski knezoškof Jernej iz Kranja u. 17. maja 1883, in sedaj knezoškof Zlatoust iz Vrbe u. 25. januarja 1884. — O prevzvišenem knezoškofu dr. Pogačarju je pridigoval slovenski v sv. Jakoba cerkvi gospod kaplan Zlogar in opisaval res lepo in resnično življenje ranjcega vladike. Posebno pa nas je veselilo slišati, kako uzorno in navdušeno je slika! g. Zlogar mnogobrojnemu večinoma kmetskemu občinstvu zasluge ranjcega vladike, za razvitek slovenskega jezika in njegovo ljubezen za slovenski narod, kateremu je koristil posebno z vzgojo toliko odličnih mož v Alojzijevišči, ki kot duhovni ali pa v drugem poklicu na vzvišenih mestih delujejo slovenskemu narodu v obče in ožjej domovini kranjskeje na korist. Vso hvalo in čast!

Kaj dela politika.

Nemškoliberalci ali levičarji so po vsej sili hotli imeti, naj se postavno izreče in odloči, da je v Cislajtaniji nemški jezik — državni jezik. Kar je tako že, za to ni treba posebne postave. Nemški jezik se rabi v državnem zboru, pri ministerstvu, pri armadi, v državnem zakoniku. Temu noben govornik v državnem zboru ni nasproti govoril, tudi noben drug tega ne oporeka. Čemu torej nova postava? Grof Hohenwart je v svojem izvrstnem govoru obžaloval, da so levičarji tak predlog državnemu zboru stavili. Rekel je, da bode državni zbor mlatil prazno slamo, da ostane vse pri starem in da se bojo avstrijski narodi med seboj še bolj razburili in vgnjevali. Prvi del njegovih besed se je res spopolnil: Vsi predlogi so bili zavrženi, nič novega ni obveljalo, vse ostane pri starem. To se res pravi: prazno, pa sila drago slamo mlatiti. En dan stane 4—5 tisoč goldinarjev; 6 dni je debata trajala v državnem zboru, to znaša blizo 30 tisoč goldinarjev. To je za davkoplačevalce lepa reč. In Bog daj, da bi se drugi del Hohenwartovega prerokovanja ne spopolnil. Levičarji so pri debati tako govorili, da so Nemce še bolj iznemirili, Nenemce pa žalili. — Presvitli cesar so bili nekaj dni v Monakovem; obiskali so svojo slavno hčer Giselo in svojega zeta princa Leopolda. — Omenili smo unokrat, da se v hrvaškem zboru godijo nespodobne, obžalovanja vredne reči in da so vse stranke zoper madjarsko ministerstvo Tisza sila jezne in hude. Svitli cesar so tem zmešnjavam konec storili in deželni zbor preložili. Odborniki so šli domu. Kaj pa zdaj pride, tega še nihče ne ve. Strune med Madjari in Hrvati so napete; Bog nam ohrani ljubi mir! — Na Ogerskem je katoliška in konservativna stranka zmagala; Tisza je predlog zastran zakona med kristjani in judi nazaj potegnil. — Nove postave pričajo, da visoka vlada misli zastran javne varnosti ojtřejši postopati in strune bolj napeti. Res se godijo na Dunaji grozovitna hudo delstva tako, da je vse v strahu in skrbi. Na Dunaj so poklicani vsi c. k. deželni predsedniki in policijski vodji. — Nekaj visokih žlahtnikov in učenjakov je bilo v gosposko zbornico poklicanih. Med njimi je tudi v Celovci bivajoči grof Karol Fugger-Babenhause. Ne ve se, s katero stranko bode ta gospod potegnil. Bil je obrist in živi v penziji. Svitli cesar so ga izvolili za svojega tajnega svetovalca. — Na Nemškem cesar Vilhelm nekaj boleha; je že 86 let star. 20. januarja bilo je v Berlinu 1333 dekoriranih v spomin, da je bil Vilhelm za cesarja kronan. — Zastran katoliške cerkve je še vedno pri starem. — Italijanska vlada je pograbila vse cerkveno posestvo; skupila je iz njega 800 milijonov lir. Zdaj bo tudi vzela premoženje „propagande“, ki znaša 11 milijonov. Kaj pravi k temu 7. božja zapoved? — Na Francoskem bode, kar so sjali, skorej dozorelo; strune so tako napete, da morejo vsako uro pokniti. Reči so blizo take, kakor leta 1789 pred strašno prekucijo. — Na Španskem so dobili spet novo, bolj konservativno ministerstvo. Ako pa pri novih volitvah zmagaja republikanska stranka, potem pa z Bogom kralj Alfonso. — Angleška kraljica hudo boleha; angleški general Gordon maršira proti krivemu preroku Mahdiju; Hartum je menda že vzela! —

Rumunci so v Jassi našega konsula grdo razžalili. Naša vlada bode zadostenja tirjala. — V Serbiji so pri novih volitvah radikaleci menda propadli, ministerska stranka pa zmagala. — Rusija pošlje neki za zastopnika pri papežu gosp. Butenijeva. — V Aziji Francozi napredujejo. —

Gospodarske stvari.

Sadjerejcem.

(Dalje.)

Prevažno je, da so korenine prav dobro z zemljo obdane, da se ne napravijo med koreniki prazni zračni prostori, ker vsled tega se polasti ne dovolj obsutih korenin plesnoba ali celó gnjijenje. Zato naj se z roko prav skrbno zemlja pri zasipanju razdeji med in pod korenine in naj se z roko tudi pritisne. Ako pa toliko priporočam, da se zemlja krog korenin dobro razdeli in pritisne, ne maram pa prav dajati onim sadjerejcem, če jim smem tako ime privoščiti, — ki kar s škornjami na kveder pohodijo zemljo in korenine, če tudi kaj korenin pri tem delu oderejo! In žal, da se tako zasajanje pogostoma vrši, ker je jama preozka, da se torej lepe korenine ne dajo z lepo spraviti v jamo, pa morajo vbogati sili, ter z vso močjo potepta s čevlji korenine, le da jih spravi ali potisne v jamo, in zdaj naj drevesce veselo in vspešno rase? Saj ni mogoče! Potem pa se sliši tožiti, saj naša zemlja ni za sadno drevje ali pa iz drevesnice kupljena drevesca niso za nič itd. Zemlja je že sposobna, tudi drevesce iz šolske drevesnice je dobro, pač pa je zasajavec nesposoben! K vsajenemu drevescu naj se sicer količek pristavi, pa drevesce ne sme se pretesno privezati na količek, ker nekoliko se vsajeno drevesce še z zemljo vsede, količek pa ne, ki morda par čevljev globoko vboden, in tako zdržuje količek drevesce, da se ne more vsedati z zemljo, ter se pod njegovimi koreninami napravijo omenjene zračne votline, katere so potem tako osodepolne za rašč drevesa, kateremu gnjijejo korenine, ter ono zarad tega hira ali celo vsahne.

Pa kmalo po svečnici bo najprimernejši čas tudi za obrezovanje in iztrebljenje sadnih dreves. Visokodeblata drevesa se le v prvi mladosti obrezujejo, pozneje se le iztrebljujejo n. pr. suhe, ali pregoste veje. Posebno pri mlademu drevesu treba je izrezovati vse pregoste poganjke, ker sicer drevo nima nikakoršne prave oblike, je sicer polno vej, pa nobena teh ni primerna. Drevo postaja po tem košato, pregosto zaraščeno in nima potrebne svetlobe, brez katere nikdar ne more vspešno roditi. Iztrebimo torej vse preobilne notranje veje, da bo mlado drevo dobilo lepo široko pa odprto krono, ker le v tako zamore dohajati zrak, solnce, svetloba.

Pri starejih drevesih moramo iztrebiti vse suhe veje, ali katere se križajo, to je, da ena čez drugo raste, kar pogostoma prouzočuje raka. Prav tako moramo iztrebiti vse vodene poganjke, ker ti le sok pijejo, ne da bi kaj koristili. Ne pozabimo ocediti deblo od mahu, ki zunajno kožo ali skorjo debela tako hudo prerašča, ter daje pravo pribelžališče raznovrstnim mrčesom, kateri v njem prezimujejo in zalego hranijo. Mah tudi brani, da se deblo ne more do dobrega ogrevati od solnea, zato

pa se sok manj vspešno pretaka v njem. S strguljo tedaj odstržimo mah znad dreves in potem pobelimo deblo z apneno vodo, ali pa s pepeluško, katera razje mrčese in mah ter tudi omladi deblo.

(Konec prihodnjic.)

Za poduk in kratek čas.

Popis slovenske Koroške.

8. Dekanija Tinje.

Pod Velikovoško dekanijo spadajo: mestna in predmestna fara v Velikovcu, potem fare Št. Jur, Šmarjeta, Dijekše, Kneža, Vovbre, Krčanje, Klošter, Grebinj trg, Grebinj, Ruda, Št. Peter in Gorenče.

Velikovec je starodavno mesto, za zgodovino koroške dežele zelo imenitno. Od nekdanj je bila tukaj živahna kupčija z žitom, živino in železjem. Cerkev sv. Ruperta je ena najstarejših v deželi. L. 1830 je mesto pogorelo. Lep je izgled iz mesta na podjunsko dolino in na visoke gore ob kranjski in štajerski meji. Cerkev mestne fare, ki je bila poprave že davno potrebna, so letos popravili. Cela okolica Velikovska je trdo slovenska, mesto pa pomemčeno, posli in delavci so Slovenci, tudi trgovci, gostilničarji, mesarji in obrtniki znajo slovenski. Vendar pa celo leto v cerkvi ni slovenske pridige, akoravno bi to bilo vsaj za zjutrnjo božjo službo sila koristno, da! celo potrebno. V samo svojo škodo so meščani znani nasprotniki vsakega slovenskega nauka. Pred nekaj leti ni bilo tako. Sedanji prošt gosp. Hofmayer, ko so v Velikovec kaplanovali, so šolarje in šolarice podučevali v slovenskem jeziku in starši so bili tega veseli in jim za to hvaležni. Po tem takem so starši pred 20—30 leti modrejši ravnali. — Nekteri premožneži so volje iz Velikoveca do Št. Janža na Mostiču železnico napraviti; ta misel je kaj imenitna in hvalevredna.

Ob Dravi je svet dosti raven, in blizo mesta so nekdanj stali tudi vinogradi, kakor še sedanje ime teh gričev: „Weinberg“ priča. — Sevrni del imenovane dekanije je pa gorat. Dijekše in Krčanje ob znožji Svinčene planine so najsevernejše slovenske fare, kajti nikjer, ne na Koroškem, ne na Štajerskem ne sega slovenska meja tako daleč proti polnočni strani, ko tukaj. Cerkev na Dijekšah je veličastna, ima dva turna in daleč sloveče zvonjenje. Letos so napravili nove orgle, ktere je mojstrovsko izdelal gosp. Colarič iz Glinjan v Rožnej dolini. Prišlo je iz Celovca in Velikoveca več gospodov te orglje poskušat in vsi so jih pohvalili. Letos bode g. Ozbič iz Celovca tudi tabernakelj popravil. Res lepo je na Dijekšah, pa veter rad brije. Prebivalci so pobožni, verni katoličani in vneti Slovenci, kar je jako imenitno, ker stojijo ravno na nemško-slovenskeji meji. — V Velikovski okolici je mnogo deloma že razpadenih, deloma še ohranjenih gradov. Še zdaj so gozdi v teh krajih po velikem delu lastnina grajščin, mnogi kmetje pa še toliko lastnih drv nemajo, da bi si mogli kosilce skuhati. Zato pravijo kmetje, da bo bolje prodrati še to, kar imajo, in izseliti se v Bosno ali pa v Ameriko.

Smešničar.

Matija: „Ali veš, kdaj se največ laže?“

Jarnej: „Največ se laže pred volitvami, med vojsko in po kakem lovu.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem: Presv. cesar so darovali 200 gold., da se farna cerkev Sv. Marjete na Ladini (Lieding) popravi. — Učitelj na Gozdanjah, g. Lesjak Andrej, je postal ravno tam stalni ali definitivni učitelj. — Katastralne občini Št. Marjeta in Weissenstein dobite menda svojo posebno ljudsko šolo. — Pust je in vse je židane volje; po dne se drka in raja na ledu, po noči se pa vrti in suče na plešišči. Veselica podi veselico; pa naj bo! Da je le vse pošteno, da ni pohujšljivo in da možnja tako daleč sega! — 23. januarja smo pokopali deželnega poglavarja, g. dr. Stieger-ja. Bil je rojen Tirolec in star 75 let. Svoje dni je bil sloveč advokat in je imel veliko opraviti. Nekaj let pa je začel hirati in je vlani tako oslabil, da je v deželnem zboru predsedoval njegov namestnik gosp. Gabriel vitez Jessernigg. Rajni je bil poštenjak in učenjak, zraven pa nemškoliberalce prve vrste; nekdanj je bil prvak in vodja liberalne stranke. Pogreb njegov je bil sijajen in velikansk; ljudi se je zbralo iz cele dežele, vencev pa je bilo toliko, da je bilo skorej smešno. — Občina mesta Celovec potrebujejo za l. 1884 denarjev 148.069 gold. Ona ima pa le 29.063 gld. rednih dohodkov, zatorej mora, kar menjka, to je 109.006 gold., iztirjati po prikladah. — Tisti gospod Grčar, ki je tako deloval za nemški šulverajn v Šmarji na Spodnjem Štajerskem, je prestavljen k okrajnej sodniji v Šent-Paternijonu pa tako, da bode delal pri okrajnej sodniji v Plibrku. Bomo videli, kako se bode kaj obnašal. — 17 letni fant Rutar Peter, ki je lansko jesen precej veliko peč zvalil na železnico, da je skorej nekega delavca ubil in bi bil na železnici lahko napravil veliko nesrečo, ta predrznež je bil obsojen na dva mesca težke ječe in z enim postom vsak teden. — Nek hlapec v Šmartnem pri Belaku je staro ženo povozil, da je mrtva obležala. Menda se je zarezal na saneh strgala in hlapec je menda nedolžen. — Neka dekla se je v Celovci obesila, vrv pa se strgala in zdravnik je omamljeno deklino spet k življenju pripravil. — Pred nekimi dnevi je hišnikar (Hausmeister) pri stolnih korarjih izpod pozeđa privlekel nekega ptujega moža, ki se je bil v kuhinjo zmuznil in si tam posteljo napravil. Izdala ga je mačka, ki ni mogla v svojo posteljejo, je mijavkala in nenavadno skakala po kuhinji. — Fužinski delavec St. Pausch v Wolfsbergu je sprejel svojo penzijo 14 gld. Na potu se mu pridruži 18letni znani potepuh A. Freitag, ga potisne v sneg in mu denar izvije. Pticek je že pod ključem. — V „Stavpitzhofu“ blizo Stenice (Tentschach) so roparji železje na oknu razvili in vse pokradli; odnesli so blaga, denarjev in obligacij več ko za 600 gld. — V Klopičah blizo Velikoveca lomijo kamen za obrambe pri Dravi. Unedni tresne debela peč med delavce, ki so spodej kamne razbijali. Eden je bil pri priči mrtev, dva sta težko ranjena. — V Žrelcu pod Celovcem so „Mirovi“ bralci debelo gledali in eden

druzega popraševali, kje da je tisti „pridigarški stol“, kterege je „Mir“ unokrat omenil. Nekdo, ki tudi nemški zna, jim je odrešil voz. To je tista peč, ki zraven vesi „Osojnice“ (Zwanzigerberg) stoji; Nemci jej pravijo „Predigerstuhl“, Slovenci pa „Osojska peč.“ — Neka deklina je šla v Sinčovas v štero in je nosila svojega 5 mesecev starega dojenčka. Gredé se vsede nekemu posestniku na sani. Ko pa v Sinčevsi zleze raz sani, bil je otrok mrtev. Prej ko ne se je zadušil. — Blizo Svinca (Eberstein) je tovarni vlak (Lastenzug) enega konja zdobil, drugoga pa in hlapca, ki je na vozu sedel, le enmalo ranil. Ne vozite čez železno cesto, ko vlak blizo drdra. — V Celovcu se je sestavilo društvo, katero bode si na vso moč prizadevalo za to, da se iz Celovca čez Ljubelj stavi železnica. Od une strani Ljubelja bo se delalo iz Tržiča, Kranja in Ljubljane. Najprej se bode ministerstvo naprosilo, naj si ukaže narediti načrt ali plan za to železnico. Predsednik tega društva v Celovci je gosp. vitez Hillinger. Bog daj srečo!

Iz Štajerskega. G. župnik Božidar Rajč je voljen za državnega poslanca. Slovenci so sijajno zmagali. Od 360 oddanih glasov jih je dobil B. R. 318, nemškoliberalni Slovenec Löschnigg le 42. Brali smo, da so c. k. uradniki delali zoper slovenskega kandidata. Nek c. kr. kancelist v Ptuj je listke delil, na katerih je bilo zapisano ime: Löschnigg. Pa vse hujskanje je bilo zastoj; volilni možje so stali kot skale. Slava, trikrat slava jim, pa tudi vsem volilcem, da so si volili take korenjake in poštenjake! Nemškoliberalni Slovenec Löschnigg še v svojej domačej občini ni bil voljen za volilnega moža; gosp. Rajč in njegov kaplan v svojej občini pa oba in to enoglasno. Štajerski Slovenci so si s tako volitvijo svoje ime proslavili pred vesoljnim svetom in dobili namesto svojega Hermana, ki se je — sicer rojen Nемеc pa zmožen slovenskega jezika — pravično in srčno potegoval za Slovence, dostojnega naslednika, ki bode nam vsem Slovincem v državnem zboru delal za blagor, čast in slavo. — Iz Vranjskega se poroča žalostni dogodek. Neka tukajšna v vsakem oziru pošena in pridna mlada deklica je bila nevesta in nje poroka je bila na 4. februarja odločena. Po cerkvenej postavi je šla s svojim ženinom 28. januarja k ispraševanju, ter se je, ker so gosp. župnik za nekoliko časa imeli druge opravke, podala v cerkev. V cerkvi jej je pričelo malo slabo prihajati, kar je ona svojej hitre hoji in mrazu pripisovala; zatorej gre iz cerkve naravnost v farovž. Tukaj pa jo obide tolika slabost, da je morala tam obležati, kjer je tudi v prihodnjem noči vpricho svojega ženina dušo izdihnila. Pri njenem prelepem pogrebu se je toliko ljudstva sešlo, kakor pri pogrebu kakšne imenitne osebe akoravno je bila hribovska hči. Čast. naš gosp. župnik Anton Balon so dokaj velikodušno in lepo ravnali. Stregli so bolnici na vse strani, ohranili mrliča v farovžu in ga slovesno pokopali, — vse to brez vsakega plačila. Bog daj umrlej večni mir, gosp. župniku pa stoterno povračilo!

Na Krajujskem: Veliki letni semenj o sv. Pavlju so kmetski ljudje zelo obiskali. Goveje živine, to je, volov, krav, telet in konj se je prignalo ogromno število, v vsem vkupe 1847 glav. Goveja živina bila je jako draga. Par lepih volov veljal je

450 gld. in tudi več. Tuji kupei iz Pulja, Reke, Trsta, Gorice in Koroškega, celo tudi z Bavarskega pokupili so nad 200 glav, vse po visokej ceni. Konj je bilo kakih 300, med njimi jako mnogo lepih. Laški kupei pokupili so mnogo konj in dobro plačevali. Tako je med drugim prodal kmetovalec iz Škofjeloškega okraja lepega konja domače reje za 400 gld. — Iz Komende se nam piše: Ni še minilo dveh mesecev, kar je nek mož iz K. bolnišnice skoz okno ušel in se zunaj na drevesu obesil; gotovo se mu je v glavi mešalo. Komaj je to malo potihnilo, slišimo spet drugo novico. Neka že bolj priletna deklina, ki je svoje dni vse snubače za nos vodila, umorila je svoje novorojeno dete in je že pod ključem. Kdor visoko leta, nizka obsedi. Žalostno!

Loterijske srečke

Gradec	32	46	82	54	85
Trst	35	83	40	71	5

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pflberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	3	73	—	—	3	55	3	66	3	95	3	75	4	20	3	81
Rž	3	10	—	—	2	90	3	5	2	76	3	25	3	20	3	12
Ječmen	2	68	—	—	2	45	2	68	—	—	2	50	2	70	2	44
Ajda	2	31	—	—	2	35	2	74	—	—	—	—	2	50	2	59
Oves	1	45	—	—	1	65	1	52	1	40	1	58	1	60	1	56
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pšeno	4	26	—	—	—	—	4	27	—	—	—	—	4	90	4	53
Turšica	2	24	—	—	2	25	2	56	2	8	2	25	2	70	2	44
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

V Celovci se plačuje biren pšenice po 6 gld. 10 kr., rež 4 gld. 90 kr., ječmen 4 gld. 16 kr., oves 2 gld. 36 kr., ajda 3 gld. 95 kr., turšica 3 gld. 80 kr., seno 100 kil 2 gld. 50 kr., slama 2 gld. 14 kr. Kilo masla 1 gld. 6 kr., putra 1 gld., špeh 82 kr., žmavec 80 kr., par jaje 6 kr., piščet 60 kr. do 1 gld. 10 kr., kapunov 2 gld. 60 kr. do 3 gld. 45 kr.; — 1 kvadr. meter trdih drv 1 gld. 20 kr., mehkih 90 kr.

Dražbe ali licitacije.

Pri c. kr. sodniji:
 8. febr. v Wolfsbergu — Nikolovo na Kampu 1792 gold. 11—12.
 18. febr. v Celovci — Klokerjeva hiša — 10.437 gold, 11—12.
 21. febr. v Šent Pavlji — Laknerjevo v Šent-Jurji, — 2000 gold. 11.
 27. febr. v Šmohoru Wukonikovo v Meljah, 6889 gld. 11—12.